

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 50/2015-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. januára 2015 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Ing. Petrom Holéczym, Advokátska kancelária, Vojenská 5, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 30 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Košice I č. k. 37 S 2/2014-21 z 2. októbra 2014, rozhodnutím miestnej volebnej komisie v mestskej časti Košice-Ľahanovce č. 1 z 25. septembra 2014 a uznesením Ústrednej volebnej komisie v Bratislave č. 67 z 13. novembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. novembra 2014 (t. j. šesť dní po komunálnych voľbách konaných 15. novembra 2014) osobne doručená a v rovnaký deň, ako aj 8. decembra 2014 doplnená sťažnosť [REDAKOVANÉ]

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 30 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 37 S 2/2014-21 z 2. októbra 2014 (dostupným na www.justice.gov.sk; identifikačné číslo súdneho spisu 7114224356), rozhodnutím miestnej volebnej komisie v mestskej časti Košice-Ľahanovce (ďalej len „miestna volebná komisia“ alebo „MVK“) č. 1 z 25. septembra 2014 a uznesením Ústrednej volebnej komisie v Bratislave (ďalej aj „ÚVK“) č. 67 z 13. novembra 2014. Sťažovateľ svoju sťažnosť podáva ako „nezaregistrovaný kandidát“ na funkciu starostu mestskej časti Košice-Ľahanovce (ide o „obec“, ktorú je potrebné odlišovať od mestskej časti, ktorá je sídliskom) v komunálnych voľbách v roku 2014, pričom ju označil ako „*Sťažnosť pre porušenie občianskych práv pri voľbe starostu mestskej časti Košice – Ľahanovce obec v r. 2014 podľa čl. 30 ods. 1) Ústavy SR a podľa čl. 127 ods. 1) Ústavy SR a podľa čl. 129 ods. 2) Ústavy SR*“.

2. Podstatou sťažnosti je návrh sťažovateľa, uchádzača o nezávislú kandidatúru na starostu, na zneplatnenie, a teda opakovanie volieb starostu v mestskej časti Ľahanovce a vyslovenie porušenia „*základného práva sťažovateľa na kandidatúru vo voľbách na miesto starostu*“, pretože volebné komisie a okresný súd neuznali v petícii na podporu jeho kandidatúry označenie „KE“ namiesto riadneho pomenovania mesta Košice, čím mu zamedzili zúčastniť sa volieb na starostu mestskej časti. Sťažovateľ vo svojom druhom doplňujúcom podaní podal aj „*Návrh na prijatie predbežného opatrenia*“.

3. Z obsahu sťažnosti, napadnutých rozhodnutí a príloh vyplýva, že sťažovateľ sa usiloval kandidovať na funkciu starostu mestskej časti Košice-Ľahanovce ako nezávislý kandidát vo voľbách vyhlásených na 15. november 2014. Zákon Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách“) pre takúto kandidatúru vyžaduje petíciu stanoveného počtu voličov, v danom prípade 200 voličov. Sťažovateľ odovzdal kandidátnu listinu, ktorej súčasťou bola petícia podpísaná 262 voličmi podporujúcimi jeho kandidatúru na 14 podpisových hárkoch. Miestna volebná komisia však sťažovateľa ako kandidáta svojím rozhodnutím č. 1

z 25. septembra 2014 nezaregistrovala. Miestna volebná komisia v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedla, že sťažovateľa nezaregistrovala z dôvodu nesplnenia podmienok uvedených v § 22 ods. 1 písm. c) (miestna volebná komisia predložené kandidátne listiny preskúma a nezaregistruje kandidáta, ak chýba alebo ak je neúplná petícia podľa § 21 ods. 2) v spojení s § 21 ods. 2 zákona o voľbách (V petícii sa pri každom podpise uvedie meno a priezvisko voliča, dátum narodenia voliča a trvalý pobyt, ktorým sa rozumie názov obce, názov ulice, ak sa obec člení na ulice, a číslo domu.) a § 1a ods. 1 a 2 zákona o obecnom zriadení (Obec a jej časť má svoj názov. Názov obce určuje alebo mení vláda Slovenskej republiky nariadením.) a § 1 nariadenia vlády č. 258/1996 Z. z., ktorým sa vydáva Zoznam obcí a vojenských obvodov tvoriacich jednotlivé okresy (Zoznam obcí a vojenských obvodov tvoriacich jednotlivé okresy je uvedený v prílohe tohto nariadenia.). Podľa miestnej volebnej komisie pri 216 podpísaných voličov chýba názov obce voliča: *«Údaj „KE“, uvedený pri týchto voličoch, nie je možné považovať za názov obce, keďže obec pod takýmto názvom sa nenachádza v zozname obcí tvoriaci prílohu citovaného nariadenia vlády.»* Uvedený argument MVK ešte umocňuje doplnením, že práve nejednoznačný výklad pojmu „trvalý pobyt“ viedol zákonodarcu k schváleniu novely zákona o voľbách, t. j. zákona č. 233/1998 Z. z. Touto novelou sa presne zadefinoval dovtedy používaný pojem trvalý pobyt, ktorým sa od jej účinnosti rozumie názov obce, názov ulice, ak sa obec člení na ulice, a číslo domu. Zákonodarca tým podľa MVK jasne prejavil vôľu uvádzať presné identifikátory trvalého pobytu voliča.

4. Sťažovateľ sa obrátil na okresný súd s návrhom na vydanie rozhodnutia o zaregistrovaní kandidáta. Vo svojom návrhu poukázal aj na to, že z petičných hárkov jednoznačne vyplýva, že petícia bola podpísaná 262 voličmi, pričom je nepochybné, že podpísaní voliči majú trvalé bydlisko v mestskej časti Košice-Ľahanovce. Zdôraznil, že údaj „KE“ je všeobecne zaužívaný a niet najmenších pochyb o tom, že ide o voličov danej mestskej časti. V úvodnej časti petície bolo na každom hárku uvedené: *„Petícia na podporu kandidatúry nezávislého kandidáta [REDAKOVANÉ] na funkciu starostu mestskej časti Košice-Ľahanovce vo voľbách do orgánov samosprávy obcí v roku 2014.“* Petícia bola podpísaná voličmi mestskej časti Košice-Ľahanovce.

5. Okresný súd napadnutým uznesením č. k. 37 S 2/2014-21 z 2. októbra 2014 zamietol návrh sťažovateľa na vydanie rozhodnutia o zaregistrovaní kandidáta. V uznesení je zopakované, priam prepísané len to, čo v rozhodnutí uviedla miestna volebná komisia, a vyjadrený súhlas súdu s týmto právnym názorom.

6. Sťažovateľ sa obrátil listom z 11. novembra 2014 na Ústrednú volebnú komisiu so sťažnosťou na postup miestnej volebnej komisie. Tá nasledujúci deň vzala sťažnosť na vedomie a vo svojom uznesení č. 67 z 13. novembra 2014 konštatovala, že *„registrácia kandidátov patrí do výlučnej kompetencie miestnej volebnej komisie, ktorej rozhodnutie je preskúmateľné súdom“*.

7. Po šiestich dňoch od uskutočnenia komunálnych volieb (konaných 15. novembra 2014) sťažovateľ podal 21. novembra 2014 osobne na ústavný súd prerokúvanú sťažnosť. Sťažovateľ argumentuje, že volebné komisie a okresný súd mu znemožnili kandidovať v týchto voľbách, a tým porušili č. 30 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy, so zásahom do podstaty základného práva. Miestna volebná komisia a okresný súd mu základné právo upreli pod malichernou zámienkou, že nerozumejú v adresách podpisovateľov skratke „KE“, ktorá je najmä v Košiciach všeobecne známa, zvlášť ak sa používa v plnej adrese, je samozrejmé, že ide o mesto Košice. V mestskej časti sa občania navzájom poznajú, a teda MVK musela vedieť, že ide o tamojších občanov. Miestna volebná komisia je podľa sťažovateľa personálne blízka starostovi. Sťažovateľ tak vyjadruje podozrenie, že uvedený výklad mohol byť zámerom, aby starosta nemal žiadneho protikandidáta. Sťažovateľ v tomto kontexte tiež namieta, že ho MVK nevyzvala na základe petičného zákona na doplnenie nedostatkov petície.

8. Sťažovateľ napokon navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na kandidatúru vo voľbách na miesto starostu v MČ Košice-Ľahanovce obec porušené bolo.“

2. *Volby na miesto starostu MČ Košice-Ľahanovce obec zo dňa 15. 11. 2014 sú z toho dôvodu neplatné.*

3. *Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 10 000 €, slovom desaťtisíc Eur, ktoré sú odporcovia spoločne a nerozdielne povinní vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.*

4. *Odporcovia sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi trovy konania a právneho zastúpenia vo výške 284,08 € slovom dvestoosemdesiatštyri eur a osem centov na účet právneho zástupcu advokáta menom Mgr. ING. Peter Holéczy, so sídlom 04001 Košice 1, Vojenská 5, do jedného mesiaca od doručenia tohto nálezu.“*

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy.

11. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

III.

12. Podstatou sťažnosti je návrh sťažovateľa, uchádzača o nezávislú kandidatúru na starostu, na zneplatnenie, a teda opakovanie volieb starostu v mestskej časti Ťahanovce a vyslovenie porušenia „základného práva sťažovateľa na kandidatúru vo voľbách na miesto starostu“, pretože volebné komisie a okresný súd neuznali v petícii na podporu jeho kandidatúry označenie „KE“ namiesto riadneho pomenovania mesta Košice, čím mu zamedzili zúčastniť sa volieb na starostu mestskej časti.

Všeobecné východiská posudzovania sťažnosti

13. Sťažovateľ predstúpil pred ústavný súd s problémom, ktorý je veľmi závažný a znepokojujúci, pretože ohrozuje slobodnosť a demokratickosť volieb, a to s vyradením kandidáta z volieb skôr, než sa voľby vôbec uskutočnia. Ústavný súd už zaznamenal záťaž pri registrácii kandidátov aj v iných veciach (III. ÚS 651/2014 obec Buzitka, III. ÚS 691/2014, II. ÚS 894/2014). Z článku 31 ústavy v spojení s čl. 30 ústavy možno odvodiť prezumpciu, že v pochybnostiach treba kandidátovi skôr umožniť účasť vo voľbách než naopak, a nechať voličov rozhodnúť. Priestorom volieb má byť priestor verejný, spoločenský, nie pracovne úradníkov.

14. Akokoľvek, ústavný súd musí v prvom rade odpovedať na otázku, v akom právnom režime (type konania) bude sťažnosť posudzovať.

15. Ústava osobitne upravuje konanie pred ústavným súdom, v ktorom sa fyzická osoba alebo právnická osoba môže domáhať ústavnej ochrany vo veci porušenia základných práv a slobôd (čl. 127 ústavy), a osobitne upravuje konanie vo volebných veciach vrátane

konania o ústavnosti alebo zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy (čl. 129 ods. 2 ústavy).

16. Zákon o ústavnom súde upravuje v tretej časti označenej ako „Konanie pred ústavným súdom“ niekoľko typov konaní pred ústavným súdom. Konanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy je upravené v jej druhej hlave v šiestom oddiele, *in concreto* v ustanoveniach § 49 až § 56, a konanie vo volebných veciach podľa čl. 129 ods. 2 ústavy je upravené v siedmom oddiele tejto hlavy v ustanoveniach § 59 až § 63d, pričom z nich § 59 až § 63 sa vzťahujú aj na konanie o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy.

17. Každé z týchto osobitných konaní pred ústavným súdom (odhliadnuc od iných odlišností) má iný predmet ochrany pred porušením ústavy, ktorému zodpovedá aj iný predmet rozhodovania ústavného súdu. Kým podľa čl. 127 ústavy predmetom ochrany ústavného súdu sú len základné práva alebo slobody fyzických osôb alebo právnických osôb alebo ich ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z príslušnej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, podľa čl. 129 ods. 2 ústavy (v spojení aj s § 59 až § 63 zákona o ústavnom súde) môže byť predmetom takejto ochrany ústavnosť alebo zákonnosť volieb aj do orgánov územnej samosprávy.

18. Odlišnému predmetu ochrany musí zodpovedať aj odlišný predmet návrhu navrhovateľa (sťažovateľa) na rozhodnutie ústavného súdu (tzv. petit). Kým v konaní o sťažnostiach sťažovateľ musí tvrdiť, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili jeho základné práva alebo slobody [pozri § 49 a § 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde], navrhovateľ v konaní vo veciach volieb do orgánov územnej samosprávy musí v návrhu na začatie konania uviesť návrh na rozhodnutie vo veci podľa § 63 zákona o ústavnom súde.

19. Vzhľadom na to, že sťažovateľ, ktorý je kvalifikovane zastúpený advokátom, podal svoju sťažnosť „podľa čl. 127 ods. 1) Ústavy SR a podľa čl. 129 ods. 2) Ústavy SR“,

ústavný súd musel teda identifikovať konanie, v ktorom má požadovanú ochranu proti porušeniu ústavy poskytnúť. Zo sťažnostného návrhu, tzv. petitu návrhu, vyplýva, že sťažovateľ navrhuje vyhlásiť voľby „na miesto starostu MČ Košice-Ľahanovce obec zo dňa 15. 11. 2014“ za „neplatné“, v okolnostiach danej veci by pripadalo do úvahy konanie vo volebných veciach podľa čl. 129 ods. 2 ústavy.

Podľa § 59 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť pre neústavnosť alebo nezákonnosť volieb do orgánu miestnej samosprávy alebo proti výsledku volieb môže podať okrem navrhovateľov uvedených v § 18 ods. 1 písm. a) až e) aj politická strana, ktorá sa na voľbách zúčastnila, 10 % oprávnených voličov volebného obvodu alebo kandidát, ktorý získal vo volebnom obvode najmenej 10 % voličov.

Podľa § 59 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť proti výsledku volieb do orgánu miestnej samosprávy môže podať aj protikandidát, ktorý získal aspoň 10 % hlasov. Sťažnosť môže podať aj najmenej 10 % voličov príslušného volebného obvodu; k sťažnosti musia byť pripojené podpisy a adresy týchto občanov.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ nebol zaregistrovaný vo voľbách do orgánov územnej samosprávy na kandidáta za starostu, do úvahy by pripadalo odmietnutie jeho sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako sťažnosť podaná niekým zjavne neoprávneným.

20. Z hľadiska ústavnej sťažnosti sa v predmetnej veci stretávajú na jednej strane osobitosť volebných konaní a na druhej strane univerzalita, generálna klauzula ústavnej sťažnosti. V teórii volebného súdnictva sa hovorí o „*súslednosti jednotlivých prieskumných fází*“. Doc. Šimíček ju charakterizuje takto: „*«Specifikem rozhodování ve věcech volebních je rovněž souslednost jednotlivých přezkoumávaných fází. To znamená, že po ukončení některé fáze volebního procesu ji nelze znovu „otevřít“ a zpětně zpochybňovat. Nikoliv náhodně totiž zákonná úprava zakotvuje tři samostatná řízení, která spadají pod volební soudnictví: řízení ve věcech seznamu voličů, řízení ve věci registrace kandidátních listin*

a konečně řízení o návrhu na vyslovení neplatnosti voleb, volby kandidáta nebo hlasování. Prakticky viděno platí, že ve fázi registrace kandidátních listin není namístě zpochybňovat údaje v seznamech voličů, a při rozhodování o neplatnosti voleb se soud již nemůže zabývat tím, zda v registračním řízení nebyl porušen zákon.» (porov. Šimíček, V. Soudní přeskum voleb v České republice. In: Orosz, L., Majerčák, T. Aktuálne problémy volebného práva a volebného súdництва v Slovenskej republike – II. ústavné dni: zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie: Košice 25. septembra 2013, s. 12). Ústavný súd takto napríklad zamietol volebnú sťažnosť týkajúcu sa nezákonných volebných obvodov [PL. ÚS 34/99 – voľby Rožňava; porov. tiež uznesenie ES 6/01 a rozhodnutie Výboru pre ľudské práva *István Mátyus v. Slovakia* (Communication No. 923/2000); PL. ÚS 50/99 – voľby Zeleneč].

21. Zložitejší než vzťah jednotlivých volebných konaní navzájom je ich vzťah vo väzbe na ústavnú sťažnosť. Ústavná sťažnosť je na rozdiel od tradičných opravných prostriedkov budovaných „zdola“ skonštruovaná dodatočne, „zhora“, aby pokryla rozhodnutia a zásahy verejnej moci v ich celej šírke a rozmanitosti. Táto univerzálnosť ústavnej sťažnosti spolu s dvojmesačnou lehotou nevytvára problémy pri aplikácii na bežné rozhodovacie procesy verejnej moci, ale volebný proces so svojím presne stanoveným časovým rytmom sa tomuto vymyká.

22. Teoreticky prichádzajú do úvahy dve možnosti. (1) Úplná exkluzivita volebných rozhodnutí všeobecných súdov bez ingerencie ústavnej sťažnosti alebo (2) vstup ústavnej sťažnosti do týchto procesov s rizikom zložitých časových súvislostí. Ústavný súd v záujme ochrany ústavnosti a tiež usmerňovania judikatúry jednostupňových rozhodnutí volí prvú možnosť. Týmto spôsobom vstúpil do reklamačného konania (IV. ÚS 121/07) a registráciou kandidátov sa zaoberá aj po uplynutí volieb (III. ÚS 523/2014, II. ÚS 294/2014, III. ÚS 691/2014). Plní tak prevenčnú a zjednocovaciu úlohu, a tak chráni nielen subjektívne práva, ale napĺňa aj objektívnu funkciu ústavnej sťažnosti (Obdobne uvažuje aj český ústavný súd. V náleze III. ÚS 277/96 zrušil uznesenie najvyššieho súdu, ktorý akceptoval nezaregistrovanie kandidáta do Senátu, pretože v rodnom čísle za lomkou mali

byť číslice „060“ namiesto „06“. Tamojšie volebné lehoty umožnili zohľadniť rozhodnutie ešte v riadnom termíne volieb. Podobne aj v náleze III. ÚS 283/96.). Ústavný súd je v režime ústavnej sťažnosti pri rozhodovaní o registračnom konaní odhodlaný v konkrétnych časových súvislostiach pozastaviť konanie volieb samotných [ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 651/2014-28 v podstate pozastavil konanie volieb starostu v obci Buzitka (porov. rozhodnutie predsedu Národnej rady Slovenskej republiky z 26. novembra 2014 uverejnené pod č. 322/2014 Z. z.)].

23. Vychádzajúc z týchto úvah, posúdil ústavný súd predmetnú vec. Sťažovateľ podal sťažnosť po voľbách, brojí proti rozhodnutiu registrového súdu, ale nežiada jeho zrušenie, ale len vyhlásenie volieb za neplatné. Ústavný súd z toho odvodil, že vôľa sťažovateľa smeruje dominantne k zvráteniu výsledku volieb. To ale nie je na pôdoryse ústavnej sťažnosti možné, pretože voľby nie sú rozhodnutia orgánu verejnej moci, a preto sa voľby napádajú formou volebnej sťažnosti. Taktiež by sťažovateľ nebol aktívne legitimovaný ani na podanie volebnej sťažnosti. Z tohto dôvodu ústavný súd odmieta sťažnosť pre nedostatok právomoci senátu ústavného súdu. Zároveň ústavný súd sťažnosť neprijal, aby aj po voľbách posúdil ústavnosť registračného konania, pretože, ako bolo uvedené, sťažovateľova vôľa smeruje k zvráteniu volebného výsledku a nežiada kasáciu rozhodnutia súdu (porov. však bod 30 uznesenia). Táto takpovediac rozkolísanosť sťažovateľovho podania vedie ústavný súd k odmietnutiu sťažnosti pre nedostatok právomoci ústavného súdu v spojení s nedostatkom predpísaných náležitostí.

24. Len pre úplnosť možno doplniť, že sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie čl. 30 ods. 1 ústavy, do rozsahu ktorého však konanie o registráciu nepatrí. Z obsahu sťažnosti však ústavný súd vyvodil, že sťažovateľ sa domáha ochrany svojich základných práv vyplývajúcich z čl. 30 ods. 4 ústavy. Sťažovateľ tiež namieta porušenie čl. 129 ods. 2 ústavy, ktorá je kompetenčnou normou ústavného súdu, a nie subjektívnym právom.

**K rozhodnutiu miestnej volebnej komisie v mestskej časti Košice Ľahanovce-
obec o nezaregistrovaní kandidáta na kandidátnej listine pre voľby starostu mestskej
časti z 25. septembra 2014**

25. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

26. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porov. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (porov. I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

27. Sťažovateľ brojí proti rozhodnutiu miestnej volebnej komisie v mestskej časti Košice Ľahanovce-obec o nezaregistrovaní kandidáta na kandidátnej listine pre voľby starostu mestskej časti z 25. septembra 2014. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ využil svoje právo podať proti rozhodnutiu miestnej volebnej komisie v mestskej časti Košice Ľahanovce-obec o nezaregistrovaní kandidáta na kandidátnej listine pre voľby starostu mestskej časti z 25. septembra 2014 žalobu podľa Občianskeho súdneho poriadku, o ktorej bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť v zmysle zákona okresný súd. Právomoc okresného súdu rozhodnúť o žalobe proti rozhodnutiu miestnej volebnej komisie v mestskej časti Košice Ľahanovce-obec o nezaregistrovaní kandidáta na kandidátnej listine pre voľby starostu mestskej časti z 25. septembra 2014 v danom prípade vylučuje právomoc ústavného

súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti v časti namietaného porušenia sťažovateľovho základného práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy rozhodnutím miestnej volebnej komisie v mestskej časti Košice Ťahanovce-obec o nezaregistrovaní kandidáta na kandidátnej listine pre voľby starostu mestskej časti z 25. septembra 2014 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

K uzneseniu č. 67 ústrednej volebnej komisie z 13. novembra 2014

28. Ústredná volebná komisia vzala uznesením č. 67 sťažovateľovu sťažnosť na vedomie a konštatovala, že registrácia je vecou miestnej volebnej komisie, ktorej rozhodnutie je preskúmateľné súdom. V tomto smere nie je možné Ústrednej volebnej komisii nič vytknúť a jej závery sú ústavne konformné, keďže zohľadnila zákonné možnosti postupu sťažovateľa, ktoré aj využil.

29. Na tomto základe je potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

K napadnutému uzneseniu okresného súdu

30. V záujme ochrany volebných procesov a objektívnej funkcie ústavnej sťažnosti ústavný súd dodáva, že závažnosť predmetnej veci však nedovoľuje nevyjadriť sa k zmyslu a povahe súdneho konania o registrácii kandidátov. Interpretácia zákona vyžaduje hľadanie účelov. Účelom petície na podporu kandidatúry je získať legitimitu pre podporu kandidatúry kandidátov bez stranického pozadia. Účelom adresy petentov je uvedenie ich plnej identity, čím sa umocňuje vážnosť ich podpory a prípadná verifikácia. Účelom plnej apelácie v konaní podľa § 250zb Občianskeho súdneho poriadku je umožniť, aby súd, ktorý je nezávislý od verejnej správy (od lokálnych a miestnych pomerov) a znalý práva, mohol nahradiť rozhodnutie volebných komisií svojím rozhodnutím chrániacim participačné základné práva. Ak už miestnej volebnej komisii a hlavne okresnému súdu nestačilo, že

v petícii uvedené adresy sú zjavne z danej mestskej časti, pričom skratka KE je aj formalizovanou skratkou pre (okres) Košice, tak si to mohli pre verejné authority bežnými dôkaznými prostriedkami overiť. Okresný súd sa v rozhodnutí obmedzil na prepísanie rozhodnutia miestnej volebnej komisie a prepísanie učebnicových viet z komentárovej literatúry, ktoré rozhodnutím vlastne poprel a v rozhodnutí nijako nenaznačil vlastné uvažovanie o veci. Ústavný súd si námatkovo v databáze súdnych rozhodnutí na www.justice.gov.sk prezrel viacero rozhodnutí z konania podľa § 250zb Občianskeho súdneho poriadku a nemálo z nich sa javilo podobne z hľadiska zmyslu registračného konania.

36. Vzhľadom na uvedené neprichádzalo do úvahy, aby ústavný súd podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodoval o návrhu sťažovateľa na vydanie „predbežného opatrenia“, pretože takéto rozhodnutie môže prichádzať do úvahy len po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 29/03, I. ÚS 233/03).

37. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. januára 2015